

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

107. Si quis adstrictus voto castitatis ad nuptias transeat, an possit
Confessarius virtute Bullae commutare tali votum, ut possit petere
debitum? Et an in tali casu de iure communi, vel vigore ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

cessarius per Bullam, neque Episcopus poterit dispensare; aut commutare; quia tunc tale votum censetur votum continentiae absolutum, vt notauit Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 21. n. 22.*

RESOL. CIV.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, quando fuit emissum pro tempore limitato?

Et an in tali voto possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 57.

Sup. hoc in §. 1. **A**ffirmatiue Respondeo, & ita docet Sanchez de *matr. tom. 3. lib. 8. disput. 15. num. 4.* Henricus lib. 7. cap. 30. num. 6. Vega tom. 2. cap. 129. cas. 34. Villalobos in *summa tom. 1. tractat. 27. class. 9. §. 3. num. 42.* Nugnus in 3. part. tom. 2. tract. de Bulla Cruc. §. 11. Fernandez in *exam. Theol. part. 3. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 8.* Gutierrez de *matrim. cap. 123. num. 6.* Acosta in *Bull. q. 73.* & alij: quia non est votum perfectum, & absolutum castitatis.

2. Et idem in tali voto potest Episcopus dispensare, vt notauit Azorius part. 1. lib. 11. cap. 19. quest. 6. Gomez in *exposit. Bulla Cruciatam, class. 10. num. 109.* Grassius in *decis. part. 1. lib. 2. cap. 31. num. 29.* Ioan. de la Cruz in *direct. conf. p. 1. praecept. 2. art. 2. dub. 10. concl. 3.* Zanardus in *direct. Theol. part. 2. cap. 52.* Gutierrez *qq. canon. lib. 2. cap. 22. num. 48.* Toletus lib. 4. cap. 18. num. 11. Valentia tom. 3. disp. 6. quest. 6. punct. 7. Paludanus in 4. dist. 38. quest. 4. art. 4. n. 43. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. num. 123. Malderus in 2. 2. tract. 10. c. 5. dub. 10. & alij.

RESOL. CV.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, quando diuersis votis varia ad Castitatem pertinentia sunt promissa, ita vt ex omnibus illis inunctis consurgat obligatio ad perfectam Castitatem?

Et an in dicto casu Episcopus dispensare possit? Ex part. 1. tract. 11. Refol. 67.

§. 1. **R**esponder affirmatiue Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 68.* vt, si quispiam semel (ait ille) promittit, se non initurum matrimonium; & iterum, se nullum peccatum venereum admissurum; quia in quolibet horum potest Episcopus dispensare; vtpote, quod perfectè votum castitatis non est, ergo potest in omnibus simul, nam vota posteriora se habent per accidens ad prius. Ita Sanchez, loquitur de Episcopo, & nos per consequens de Confessario, qui virtute Bullae Cruciatam commutat.

2. Notandum est verò, quòd supradictam sententiam limitat Sanchez, nisi vltimum votum, quo castitas perfecta completur, consultò vouens fecerit, vt tali perfecta castitate ligatus maneat, quippe tunc censetur priora cum hoc posteriori coniungere: & idem perfectio castitatis voto obstrictus remanet: vnde nec Episcopus dispensare, nec Confessarius virtute Cruciatam commutare potest.

RESOL. CVI.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, seu Religionis emissum à persona alterius potestatis subiecta, vt à coniugata seruo, vel

filio, sine licentia viri, domini, vel patris? Et an in tali casu, & cum supradictis personis possit Episcopus dispensare? Et docetur, quod pater, vir, & dominus possunt talia vota irritare. Ex parte 1. tractatu 11. Resolutio. ne 84.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Gutierrez *qq. can. lib. 2. c. 22. n. 49.* loquens de Episcopo: & per conuentionem est: quia pater, vir, dominus, possunt talia vota irritare: ergo poterit & Episcopus dispensare, & Confessarius per Bullam commutare.

2. Sed contrariam sententiam tuetur Sanchez de *matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 4.* & post illum Suarez de *relig. tom. 2. lib. 6. c. 26. n. 3.* & Malderus in 2. 2. 1. c. 6. §. 1. dub. 10. num. 11. quia cum hæc potestas sit diuersa, & diuersa principia habeat, non sequitur, quòd ex vna ad alteram argumentum deduci debeat. Et Pontifex referuando talia vota, intendit derogare potestati dominantiae, quam habet pater, vir, & dominus super filium, vxorem, & seruum, sedis autem dicendum est de potestate dispensandi.

RESOL. CVII.

Si quis adstrictus voto Castitatis ad nuptias transierit, an possit Confessarius virtute Bullae commutare tale votum, vt possit petere debitum?

Et an in tali casu de iure communi, vel vigore consuetudinis competat Episcopo in tali voto dispensare?

Et mortua coniuge, an vota voti obligatio renouetur? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 66.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Vivaldus in *candel. p. 3. cap. 14. numero 41.* negatiuam verò sententiam docet Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 34. num. 20.*

2. Sed dices: Episcopus potest dispensare in tali voto ad petendum debitum: ergo & Confessarius virtute Bullae Cruciatam. Antecedens probatur ex Angelo *verb. matrimonium, 3. impediment, 5. numero 3.* Tabiena *verb. imped. impedim. 2. questione 5. Valentia tom. 2. disput. 10. quest. 5. punct. 5.* Henriquez lib. 1. cap. 2. num. 9. Sà *verb. debitum coniugale, non 4.* Grassius in *decis. part. 1. lib. 2. cap. 82. num. 5.* Toletus lib. 7. c. 14. num. 4. Rodriguez in *Bulla Cruciatam, §. 9. numero 19.* & aliis. Consequencia patet ex dictis infra in *Ref. 66.* Ergo, &c.

3. Sed ad hoc argumentum respondeo, quòd licet Confessarius possit commutare vota, quae potest Episcopus; id intelligendum est de votis, quae Episcopus commutat iure ordinario, & ex natura reformationis; non autem si talia vota commutaret iure specialia, aut per consuetudinem, vt est in casu nostro, ergo, &c. Et ita docent Doctores, quando Episcopus dispensat ad petendum debitum cum illo, qui contraxit matrimonium cum voto castitatis; id non facere, quia de iure communi hoc sibi competit, vt notat Azorius tom. 1. lib. 11. cap. 19. quest. 8. Toletus lib. 4. c. 18. num. 1. diff. 2. Grassius in *decis. part. 1. lib. 1. c. 13. num. 80.* Gutierrez *qq. can. lib. 1. cap. 23. num. 17.* & alij, sed id facit vigore consuetudinis, quae hanc iurisdictionem ei concessit, vt notauit Sanchez *ubi supra, in sum. lib. 4. cap. 34. num. 20.*

4. Notandum est verò, in tali casu Episcopus non relaxare simpliciter votum, sed solum ex parte, & secundum quid; necque ad solum petendum debitum: & idem mortua coniuge tota voti obligatio renouiscit, vt notat Faust. in *theol. relig. lib. 3. q. 91. n. 3.* & alij.